

ANNIE PROULX
OSTROVNÍ ZPRÁVY

ANNIE PROULX

OSTROVNÍ ZPRÁVY

VYŠEHRA D

Jonovi, Gillis a Morganovi

Copyright © 1993 by E. Annie Proulx
Translation © Josef Moník, 2008

ISBN 978-80-7021-512-8

*„V uzlu s osmi překříženími, což je uzel průměrné velikosti,
je 256 možných vedení ,horem a dolem‘ ... Změníte-li jediný sled,
dostanete buď úplně jiný uzel, nebo taky žádný.“*

ASHLEYHO KNIHA UZLŮ

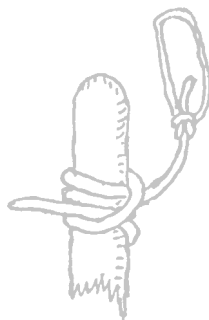
PODĚKOVÁNÍ

Při psaní Ostrovních zpráv se mi dostalo pomoci z mnoha stran. Za finanční podporu vděčím National Endowment for the Arts a za tiché místo pro práci Ucross Foundation of Wyoming. Na Newfoundlandu mi radou, připomínkami a informacemi pomohlo mnoho lidí a já tak díky nim porozuměla starým zvykům i novým změnám na Skále. Jejich vtípnost a chuť rozprávět učinily požitek i z těch nejběžnějších setkání. Jsem vděčná zejména Belle Hodgeové z Gunner's Cove a Goose Bay, kterou kvůli mně pokoušel pes a která mi odhalila taje místní kuchyně. Carolyn Laversová mi otevřela oči, abych mohla ocenit sílu a složitost duše newfoundlandských žen, stejně jako spisovatel Bill Gough svým románem „Maudin dům“ z roku 1984. Kanadská pobřežní stráž a záchranáři, zaměstnanci Northern Pen v St. Anthony, rybáři a dřevorubci, zaměstnanci Atmospheric Environment Service of Environment Canada, ti všichni mi vysvětlili spoustu věcí. Citlivá anténa Johna Glusmana zachytila názvy newfoundlandských knih, které bych jinak neznala. Walter Punch z Massachusetts Horticultural Society Library mi zjistil některé těžko dostupné poznatky o zahradničení. Děkuji rovněž svým společníkům na cestách po kanadském pobřeží Atlantiku: Tomu Watkinovi, jenž bojoval s větry, medvědy a komáry; svému synovi Morganu Langovi, který se mnou zažil dubnovou bouři, ledovce a soby. Za radu a přátelství vděčím Abi Thomasové. Editorkou mých snů je Barbara Grossmanová – čistá modrá obloha v nejhustší mlze. A bez *Ashleyho knihy uzlů*, inspiřující a nádherné práce Clifforda W. Ashleyho z roku 1944, kterou jsem šťastnou náhodou objevila ve výprodeji za čtvrtáček, by tato kniha zůstala jen nitkou nevyslovených myšlenek.

Posuvná smyčka

„Posuvná smyčka se hodí k utažení kolem hladké násady smetáku, za předpokladu, že její povrch není příliš kluzký.“

ASHLEYHO KNIHA UZLŮ

Na podlaze za sedadlem skučela Warren. Quoyle mířil k západnímu pobřeží Great Northern Peninsula po dálnici s koleje vyjetými dálkovými nákladáky. Silnice vedla mezi schlíplými vlnami Strait of Belle Isles a horami, které vypadaly jako modré melouny. Za úžinou zasmušilý Labrador. Karavany nákladáků se namáhavě vlekly k východu, kabiny z nerez oceli zrnité mlhou. Quoyle jako by zamračenou oblohu poznával. Jako kdyby se mu o tomhle místě kdysi zdálo a později sen zapomněl.

Vůz se kolébal přes rozbrázděnou zem. Křoviny. Rozeklané útesy s vulkanickou glazurou. Na skalní římsce nad mořem snesla potápka své jediné vejce. Přístavy dosud uzamčené v ledu. Domy jako náhrobní kameny vykukující z hrubé žuly, černé pobřeží pableskující jako hroudy stříbrné rudy.

Jejich dům, říkala teta a zkřížila prsty, stojí na Quoyle's Point. To místo je pořád ještě na mapě. Dům je prázdný už čtyřiačtyřicet let. Ušklíbala se a řekla, že už určitě nestojí, ale vnitřně byla přesvědčená, že něco zůstalo, že ji čas nemůže ošidit, když se rozhodla vrátit se. Repetila nepřetržitě dál. Quoyle poslouchal

a řídil s otevřenými ústy, jako kdyby ochutnával subarktický vzduch.

Na obzoru ledovce jako bílé věznice. Obrovské mořské tkanivo, svráštělé a zkrabacené.

„Podívej,“ zvolala teta. „Rybářské čluny.“ Maličké na dálku. Vlny narážející do mysů. Explodující voda.

„Vzpomínám si na jednoho chlapa, který žil ve ztroskotaném rybářském člunu,“ vyprávěla teta. „Starý Danny nevím jak dál. Vytáhl člun na břeh tak daleko, aby na něj ani za bouře voda nemohla, a uvázal ho tam. Koukal z něj malý komín a vedla k němu kamenitá pěšina. Žil tam celé roky, až jednoho dne, když seděl venku a spravoval sítě, se shnilý trup sesul a zabil ho.“

Jak jeli dál na východ, silnice se scvrkla do dvou pruhů, běžela pod útesy, mýjela borovicové lesy s nápisy ZÁKAZ KÁCENÍ STROMŮ. Quoyle odhadoval motely objevující se občas u silnice okem člověka, který ví, že v některém z nich bude spát.

Teta zakroužkovala Quoyle's Point na mapě. Na západní straně zátoky Omaloor Bay se výběžek svažoval do oceánu jako ohnutý palec. Dům, ať už se zřítíl, byl zdevastován, shořel, nebo byl rozebrán a po kouscích odvezen, tam stál. Kdysi.

Na mapě vypadala zátoka jako modrá lékárnická baňka, do které se vlévá oceán. Lodi vplouvaly do baňky krkem. Na východním břehu osada Flour Sack Cove, o pět kilometrů dál město Killick-Claw a na dně baňky změř malých zátok. Teta prohrabala tu svou černou placatou kabelu a vytáhla turistický prospekt. Četla nahlas o kouzlech Killick-Claw, údaje o státní loděnici, továrně na zpracování ryb, o nákladním terminálu, o restauracích. Počet obyvatel dva tisíce. Kapacita neomezená.

„Budeš pracovat ve Flour Sack Cove, co? To je přímo naproti Quoyle's Point. Přes vodu to bude něco přes tři kilometry. Ale po silnici mnohem dál. Jezdívá tady přívoz z Capsize Cove do Killick-Claw, každé ráno a večer. Ale ten už asi nejezdí. Kdybys měl motorový člun, zvládl bys to sám.“

„Jak se dostaneme na Quoyle's Point?“ zeptal se.

Existuje odbočka z hlavní silnice, která je na mapě vyznačena jako tečkovaná čára, odpověděla teta. Quoylovi se tečkované cesty, které míjeli, nelíbily. Štěrk, bláto, povrch jako valcha. Nevedly nikam.

Minuli odbočku a dojeli k benzínové pumpě. Cedule. IGS STORE. V domku obchod. Tmavá místnost. Za pultem byla vidět kuchyň, čajová konvice syčela na kamnech. Bunny zaslechla televizní smích.

Zatímco čekali, až se někdo objeví, zkoumal Quoyle sněžnice z medvědíh tlap. Obcházel kolem a prohlížel si podomácku vyrobené regály, otevřené bedýnky se stahovacími noži, jehly na spravování sítí, špulky provazů, gumové rukavice, masové konzervy, hromadu videokazet s dobrodružnými filmy. Bunny nakoukala do proskleného mrazáku, kde ležely v loži z hrbolatého ledu kornouty zmrzliny.

Z kuchyně vyšel muž s vlasy jako ostřice, trčely mu zpod čapky se jménem francouzského výrobce jízdnic kol; něco chroupal. Kalhoty, smutná napodobenina vlny. Mluvila teta. Quoyle zkoušel dětem čepice z tulení kůže, pomáhal jim vybírat panenky z kolíčků na prádlo. Usměvavé tvářičky namalované inkoustem.

„Mohl byste nám říct, kudy se dostaneme do Capsize Cove?“

Žádný úsměv. Polkl a pak teprve odpověděl.

„To ste přejeli. Vodbočka z hlavní silnice. Po pravý straně, když se vrátíte. Moc tam toho už není.“ Pohled mu sklouzl stranou. Jeho ohryzek vypadal jako chlupatá boule, jako nějaký zbloudilý pohlavní orgán.

Quoyle si u stojánku s obrázkovými časopisy prohlížel gangstera střílejícího laserovou pistolí na svázanou ženu. Gangsteři na sobě vždycky mají zelený oblek. Zaplatil za panenky. Muž mu vrátil studené mince.

Po silnici nahoru a dolů, až zahlédli kostřbatý pruh cesty táhnoucí se kamsi do nebe.

„Teto, po tomhle se nedá jet. Nejspíš to nikam ani nevede.“

„Jsou tady stopy pneumatik,“ řekla a ukázala na vytlačené otišky. Quoyle zabočil na bahnitou cestu. Bláto se rozstříklo kolem. Stopy pneumatik zmizely. Nejspíš zapadl do nějaké bezedné díry nebo to obrátil, pomyslel si Quoyle; chtěl udělat totéž a zkusit to zítra znovu.

„Kdy už tam budeme?“ zeptala se Bunny a kopala zezadu do sedadla. „Chci tam už být. Chci si vzít plavky a hrát si na pláži.“

„Já taky.“ Obě se začaly rytmicky vrhat na opěradlo sedadla.

„Je moc zima. V takovém počasí se koupou jen lední medvědi. Ale můžete házet kameny do vody. Kolik kilometrů je to, teto, na mapě po téhle cestě?“ Ruce ho bolely od toho, jak celé dny svíral volant.

Chvíli vzdychala nad mapou. „Z hlavní silnice je to do Capsize Cove dvacet osm kilometrů.“

„Dvacet osm kilometrů po tomhle!“

„A potom,“ jako kdyby nic neřekl, „ještě devatenáct na Quoyle's Point. K domu. Nebo k tomu, co z něj zbylo. Na mapě je nějaká cesta, ale za starých časů tady žádná nebyla. Byla tu pěšina. Lidi nejezdili, rozumíš, nikdo tenkrát auto neměl. Měli čluny. Auta ani nákladáky neznali. Ta asfaltka, po které jsme přijeli, je úplně nová.“ Na obzoru čitelný podpis skály napsaný těžkou rukou; nezměněna, nezmění se.

„Doufám, že až přijedeme do Capsize Cove, nebudem muset jít devatenáct kilometrů pěšky.“ Nylonový rukáv dřel o volant.

„Je to možné. Pak se budeme muset vrátit.“ Měla nepřítomný výraz. Jako by ji myšlenka na zátoku opouštěla. Modrá halucinace.

Quoyle zápolil s řízením. AUTO SE ROZPADLO NA KOZÍ STEZCE. Připlul soumrak. Vůz se rval se stoupáním. Dostali se na okraj útesu. Pod nimi bylo Capsize Cove, opuštěné domy celé nakřivo. Uhasínající světlo. Hlavní cesta před nimi najednou zmizela v dálce.

Quoyle zastavil u kraje a napadlo ho, že už tu možná někdo sjel ze srázu a rozmlátil plech o kameny. Postranní cesta k opuštěné zátoce strmá, plná kamenů. Ještě užší, než tahle silnička.

„No, dneska už k našemu výběžku nedojedeme,“ řekl. „Tohle

je nejdál, kam se dá dojet za tmy, dokud si to tady neprohlédneme za denního světla.“

„Nechceš snad jet zpátky na silnici?“ zeptala se teta ostře. Tak blízko počátku všeho.

„Jó,“ ozvala se Bunny. „Já chci do motelu s televizí a s hamburgerama a hranolkama, co se můžou jíst v posteli. A se světlama, co se pomaličku zhasínají, když otočíš vypínačem. A kde se dá vypnout televize tou věcí, takže se nemusí vstávat z postele.“

„Já chci do postele smažený kuře,“ řekla Sunshine.

„Ne,“ řekl Quoyle. „Zapícheme to tady. Vzadu máme stan, postavím ho vedle auta, a budeme spát v něm. To je plán.“ Pohlédl na tetu. Byl to její nápad. Ale teta zůstala skloněná nad kabelou, hledala v ní něco osobního. Rozcuchané staré vlasy bez lesku.

„Máme nafukovací matrace a spací pytle. Sklopíme zadní sedadla a dáme na ně matrace, na ně položíme spacáky a budete mít dvě pěkné postele. Na jedné bude spát teta, a vy holky budete mít tu druhou. Já matraci nepotřebuju. Ustelu si na podlážce stanu.“ Jako by kladl otázky.

„Ale já mám hlad,“ naříkala Bunny. „Já tě nenávidím, táto! Jseš blbej!“ Naklonila se dopředu a udeřila Quoylea zezadu do hlavy.

„TAK DOST!“ zaburácela teta vztekle. „Koukej si sednout, slečinko, a ať už tě neslyším takhle mluvit s otcem, nebo tě seřežu.“ V tetě vzkypěla krev.

Bunnyina tvář se zkrivila do tragické masky. „Petal říká, že táta je blbej.“ Všechny je nenáviděla.

„Každej je nějak blbej,“ řekl Quoyle měkce. Otočil se dozadu mezi sedadla a natáhl k Bunny svou červenou ruku. Aby ji uchlácholil po tetině křiku. Fena mu olízla prsty. Dostavil se známý pocit, že je všechno špatně.

„Tak tohle už víckrát neudělám,“ řekla teta a kroutila hlavou a zakláněla ji. „Spát v autě. Jako by mi někdo přivařil krk. A Bunny spí asi tak klidně jako mixér.“

Obcházel mlčky kolem v mokré mlze. Auto se třpytilo slannými krystalkami soli. Quoye zašilhal k cestě. Kroutila se a stáčila od pobřeží, do mlhy. To, co z ní bylo vidět, vypadalo dobře. Líp než včera.

Teta odháněla komáry, šátek si uvázala pod bradu. Quoye toužil po hořké kávě, nebo po čistém výhledu. Ať už toužil po čemkoli, jeho naděje se nesplnila. Sroloval vlhký stan.

Bunny otevřela oči, když hodil do auta stan a spací pytel, ale když se auto rozjelo, znovu se propadla do spánku. Viděla modré korálky, které padaly jeden za druhým ze šňůrky, přestože pevně držela oba její konce.

Uvnitř dodávky byly cítit lidské vlasy. V mlze se objevil oblouk, za ním druhý, z jemných duhových barev.

„Mlhová duha,“ řekla teta. Motor auta byl tak hlučný.

Najednou vjeli na dobrou štěrkovou cestu.

„Koukejte na to,“ řekl Quoye. „To je krása.“ Cesta se kroutila do dálky. Přejeli betonový můstek přes potok, který měl barvu piva.

„Pro všechno na světě,“ řekla teta. „To je nádherná cesta. Ale kam vede?“

„Já nevím,“ řekl Quoye a přidal plyn.

„Tohle musí mít nějaký důvod. Lidi asi jezdili z Killick-Claw do Capsize Cove přívozem a pak tudy pokračovali ke Quoye's Point. Pámbů ví proč. Třeba je tam přírodní rezervace. Možná tam bude velký hotel,“ uvažovala teta. „Ale jak se proboha dostali z Capsize Cove? Cesta tam prakticky zmizela. A Capsize Cove je dávno mrtvé.“

Všimli si porostu ostřice uprostřed cesty, mokré prohlubně v místě, kde se propadl můstek přes příkop, a stop kopyt v bahnitě krajnici. Byly velké jako hrnce na polévku.

„Po téhle parádní cestě už nikdo pěkně dlouho nejel.“

Quoye dupl na brzdu. Warren vykvikla, jak ji to vymrštilo proti zadnímu sedadlu. Přes cestu stál los jako zjevení; nespokojeně se dal na ústup.

Krátce po osmé zabočili za poslední ohyb. Cesta končila na asfaltovém parkovišti vedle betonové budovy, na kterou se ze všech stran tlačila pustina.

Quoyle s tetou vystoupili z auta. Ticho, jen vítr si brousil ostří o roh budovy a moře se zahryzávalo do skal. Teta ukázala na praskliny ve zdech, na pár oken nahoře pod střechou. Zkusili dveře. Byly kovové a zamčené.

„Nemám ponětí, co to může být,“ řekla teta. „Nebo co to bylo.“

„Nevím, co si o tom myslet,“ řekl Quoyle, „ale všechno tu končí. A zase se zvedá vítr.“

„No, ten dům patří k cestě, o tom není pochyb. Jestli najdeme něco, v čem se dá uvařit voda,“ řekla teta, „mám v tašce pár pytlíků s čajem. Dáme si pauzu a promyslíme, co dál. Plechovky od limonády, co měly holky, použijeme místo hrnků. Jak jsem jen mohla zapomenout vzít kávu.“

„Já s sebou mám tábornickou pánvičku,“ řekl Quoyle. „Ještě nepoužitou. Měl jsem ji ve spacím pytli. Celou noc jsem na ní spal.“

„Zkusíme to,“ řekla teta a začala sbírat suché smrkové větve obrostlé mechem; zápalné pochodně, jak říkala, a mech byly dědkovy kníry. Vybavovala si, jak se čemu říkávalo. Navršila větve v závětrí domu.

Quoyle vytáhl z auta kanystr s vodou. Za patnáct minut už pili z plechovek od limonád vroucí čaj, který chutnal po oranžádě a kouři. Teta si stáhla rukáv svetru, aby ji horký kov nepálil do ruky. Mlha se jim chvěla před obličejem. Záložky tetiných kalhot praskaly ve větru. Okrová zář pronikla potřesanou mlhou, odkryla zátoku a celou ji oblila teplým svitem.

„Jé!“ zvolala teta a ukázala do rozčeřené mlhy. „Zahlédla jsem dům. Stará okna. Dvojité komíny. Jak to bylo vždycky. Táhle! Říkám ti, že jsem ho viděla!“

Quoyle namáhal zrak. Viděl jen převalující se mlhu.

„Přímo támhle. Zátoka a dům.“ Teta poodešla do mlhy.

Bunny vylezla z auta, pořád zabalená ve spacáku, a nemotorně se šourala přes asfalt. „Tady to je?“ řekla s pohledem na betonovou zeď. „To je hrůza. Vždyť nemá žádná okna. Kde bude můj pokoj? Můžu taky dostat limonádu? Táto, z plechovky se kouří a z tvojí pusy taky. Jak to děláš, táto?“

O půl hodiny později se už vlekli směrem k domu, teta se Sunshine na ramenou, Quoylo s Bunny a pes pokulhával vzadu. Vítr se dostal pod mlhu a zvedl ji. Záblesky zčeřeného zálivu. Teta ukazovala dopředu, jako figurína ze střelnice s doutníkem v plechové ruce. V zátoce spatřili kutr vlekoucí k úžinám síť na hřebenatky, zpěněná brázda připomínala okraj dámského kombiné.

Bunny seděla Quoylovi na ramenou, ruce sepjaté pod jeho bradou, jak klopýtal podrostem. Dům se zelenal skvrnami trávy, celý se v mlze nakláněl. Snášela otcovy ruce na svých kolenou, starý známý pach jeho vlasů, jeho brblání, že váží tunu, že ho dusí. Dům se kýval rytmem kroků v oceánu rozhoupaných zakrslých bříz. Ze zelené barvy se jí dělalo špatně.

„Buď hodná holčička,“ řekl a uvolnil jí prsty. Šest let ho od ní oddělovalo, a každý den se rozšiřovala hladina vody mezi jejím vyplouvajícím člunem a pobřežím, jímž byl její otec. „Už tam skoro jsme, už tam skoro jsme,“ ztěžka oddychoval Quoylo a litoval koně.

Postavil ji na zem. Rozeběhla se se Sunshine kolem zákrutu skály. Dům odrážel jejich hlasy zpět, dutý a nepovědomý.

Na skále stála pochmurná stavba. Nápadné bylo okno se dvěma menšími po stranách, jako dospělý, stojící s ochrannými rukama na ramenou dětí. Větrací okénka nade dveřmi. Quoylo si všiml, že polovina tabulek schází. Nátěr odprýskával od dřeva. Díry ve střeše. Záliv se vzdouval donekonečna.

„To je zázrak, že ještě stojí. Střecha rovná jako pravítko,“ volala teta. Celá se chvěla.

„Pojďme se podívat dovnitř,“ řekl Quoylo. „Co my víme, třeba se podlaha propadla do sklepa.“

Teta se zasmála. „To těžko,“ namítla vesele. „Žádný sklep tu není.“ Dům byl připoután lany k železným kruhům upevněným ve skále. Skvrny rzi, opory vytesané v kameni jako schody, průrvy hluboké tak, že se v nich mohlo schovat dítě. Lana se ježila zpřetrhanými dráty.

„Vršek skály není úplně rovný,“ vysvětlovala teta; věty se třepaly jako praporky na stožáru. „To jsem ještě nebyla na světě,

ale říkali, že se dům kýval v bouři dopředu a dozadu jako houpací křeslo. Ženským se z toho dělalo špatně, bály se, a tak ho přivázali, a teď se nehne ani o píd, ale vítr v těch lanech skučí tak, že na to člověk do smrti nezapomene. Jó, dobře se pamatuju na zimní bouře. Bylo to jako nářek.“ Protože dům byl přímo ověnčen větrem. „To byl jeden z důvodů, proč jsem byla ráda, že jsme se odstěhovali do Capsize Cove. V Capsize byl obchod, to bylo něco. Ale potom jsme se přesunuli dál po pobřeží do Catspaw, a o rok později jsme odjeli do Států.“ Mluvila sama pro sebe, aby se zklidnila.

Zrezlé hřebíky za dvacet pencí; prkny zatlučená okna v přízemí. Quoyle vsunul prsty pod prkna a zabral. Jako kdyby tahal za okraj světa.

„V autě je kladivo,“ řekl. „Pod sedadlem. Možná i páčidlo. Vrátním se a přinesu ho. A jídlo. Můžeme si udělat snídani pod širým nebem.“

Teta si vybavovala tisíce věcí. „Tady jsem se narodila,“ řekla. „V tomhle domě.“ Odehrávaly se zde i další významné obřady.

„Já taky,“ řekla Sunshine a snažila se odfouknout komára z ruky. Bunny jí ho připleskla. Silněji než bylo třeba.

„Ne, ty ne. Ty ses narodila v Mockingburgu, ve státě New York. Táhle je vidět kouř,“ řekla a ukázala přes záliv. „Něco tam hoří.“

„To je kouř z komínů v Killick-Claw. Vaří si tam snídani. Ovesnou kaši s plackama. Vidíš ten rybářský člun uprostřed zálivu? Vidíš, jak pluje?“

„Já ho chci taky vidět,“ natahovala Sunshine. „Já nic nevidím. JÁ NIC NEVIDÍM!“

„Přestaň skučet, nebo ti nařežu,“ řekla teta. Tvář rudou od větru.

Quoyle si vzpomněl, jak volal na učitele matematiky „Já nic nevidím,“ ten se otočil zády a neodpovídal. Mlha se trhala, slunce rozsvítilo moře jako modrý neon.

Dřevo ztvrdlé časem a drsným počasím drželo hřebíky pevně. Vylézaly ven s pláčem. Závoru vypáčil, ale dveře se mu podařilo

otevřít, až když vrazil páku na pneumatiky do šterbiny a zabral vší silou.

Tma, kromě oslepujícího čtyřúhelníku světla proudícího otevřenými dveřmi. Ozvěna prken spadlých na skálu. Krajíce světla procházející okny přistávaly na zaprášené podlaze jako pruhy žlutého plátna. Holčičky vběhly do dveří a zpátky ven, bály se vstoupit do příšeří samotné, pištěly, když se Quoyle, který páčil venku prkna na oknech, příšerně zachechtal a zaskučel: „Hů, hů, hů.“

Teta se vydala po úzkém schodišti do patra. Quoyle zkoušel podlahy a říkal: „Dávejte pozor, dávejte pozor.“ Vzduch byl plný prachu a všichni kýchali. Chlad, mastná špína; dveře se houpaly na viklavých pantech. Schody jako koryto vyšlapané tisíci šouravými výstupy a sestupy. Odlepené tapety visící na zdech. V podkroví peří vysypané z peřiny, sypek s mapou skvrn. Děti běhaly z jedné místnosti do druhé. Ty musely být nehostinné a bezútesné, už když byly nové.

„Dostanu další dolar!“ křičela Bunny a tančila na skřípající podlaze. A za okny studená pláň moře.

Quoyle vyšel ven. Vítr ho osvěžil jako pramenitá voda v žíznivých ústech. Uvnitř kašlala napůl plačící teta.

„Tady je stůl, náš báječný stůl, staré židle, kamna jsou tady taky, propána, je tu i to koště na zdi, kde vždycky viselo,“ a uchočila ho za dřevěnou násadu. Zetlelý uzel praskl, sláma se vysypala z drátěných smyček a tetě zůstala v ruce samotná násada. Viděla, že roura od kamen je skrz naskrz prorezlá, stůl stojí na polámaných nohách, židle jsou zchátralé.

„Potřebuje to tady pořádné vygruntovat. Jak říkávala matka.“

Přecházela teď z místnosti do místnosti, obracela obrazy, ze kterých se sypalo rozbité sklo. Zahleděla se na památeční fotografii mrtvé ženy s pootevřenými očima a se zápěstími svázanými bílou stužkou. Vyhublé tělo leželo na kuchyňském stole, rakev u zdi.

„Teta Eltie. Umřela na tuberkulózu.“ Vytáhla další fotku, byla na ní tlustá žena se slepicí v ruce.

„Tetička Pinkie. Byla tak tlustá, že se nedokázala posadit na nočník a musela si ho dávat na postel, aby se mohla vyčůrat.“

Čtvercové místnosti, vysoké stropy. Světlo kapající stovkami pableskujících děr ve střeše jako voda, zachytávající se na trískách. Ložnice. Tam znala vzorek prasklin na stropě lépe než cokoli jiného na světě. Nevydržela se dál dívat. Vrátila se dolů; dotýkala se židlí potřísněných barvou, prohlížela si gumové návlaky na předních nohách, ošoupané na slupku. Prkna v podlaze se prohýbala pod jejími kroky, dřevo tenké jako kůže. Mořem ohlazený kámen jako zarážka dveří. A tři kameny zavěšené na drátě, jež měly dům ochraňovat.

O hodinu později už seděl Quoyle u ohně, teta vytahovala věci z krabice s jídlem; vejce, pomačkaný sáček s chlebem, máslo, džem. Sunshine se tlačila k tetě, sápara se po balíčcích. Rozbalila máslo, teta ho namazala na chleba kouskem dřívka místo nože a zamíchala třaslavá vajíčka na pánvi. Patka chleba pro starého psa. Bunny na mokřém písku házela skvrnité kameny do moře. Za každým se na hladině zavřely pěnové rty.

Posadili se k ohni. Kouř stoupal jako vůně obětiny z nějakého kamenného oltáře, zamyšlená teta pozorovala hustý dým, jenž se rozpouštěl na obloze. Bunny a Sunshine se opřely o Quoylea. Bunny ukusovala z krajíce chleba stočeného do roličky, marmeláda vylézala na konci jako signální oko na opěkači topinek, a sledovala víření kouře.

„Táto, proč se kouř točí dokolečka?“

Quoyle vyráběl z chleba kolečka, mazal na ně míchaná vejce a říkal: „Tady přichází malé žluté kuřátko do obrova pelechu,“ a velkými oblouky vkládal sousta Sunshine do úst. A holčičky zas vyskočily, začaly běhat kolem domu; skákaly přes zrezlá lana, jimiž byl ukotven ke skále.

„Tati,“ lapala Bunny po dechu a třískala dvěma kameny o sebe, „to už s náma Petal nikdy nebude bydlet?“

Quoyle ztuhl. Vysvětlil jí přece, že Petal je nadobro pryč, že spí a nemůže se vzbudit; dusil se vlastním zármutkem, když si nahlas četl z knihy, kterou mu dali v pohřebním ústavu; *Seznámení dítěte s odchodem milované osoby*.

„Ne, Bunny. Usnula. Je v nebi. Vždyť už jsem ti to říkal.“ Neboť před pohřbem je uchránil, nikdy od něj neslyšely to slovo. Mrtvá.

„A to už nikdy nevstane?“

„Ne. Spí navěky a nikdy nevstane.“

„Plakal jsi, táto. Položil sis hlavu na ledničku a plakal jsi.“

„Ano,“ řekl Quoyle.

„Ale já neplakala. Myslela jsem, že se vrátí. Že mi dovolí, abych nosila její modré korále.“

„Ne. Nemůže se vrátit.“ A Quoyle odnesl modré korále, hromady řetízků a korálků, celé náruče šatstva s barvami draho-kamů, nevkusný sametový klobouk pošitý barevnými sklíčky, žluté punčocháče, nepravý liščí kožich, dokonce i poloprázdné lahvičky Trésoru, do střediska charity.

„Já kdybych spala, tak bych se vzbudila,“ řekla Bunny a šla pryč, za dům.

Byla tam vzadu sama, zakrslé stromky se tiskly k patě skály. Vůně pryskyřice a soli. Kamenná římsa za domem. Záplavy slané vody vrážely do trhliny. Na této straně, odvrácené od slunce, byl dům nezdravě zelený. Pohlédla vzhůru a zdi se naklonily, jako kdyby se měly zřítit. Znovu se otočila, nízká křoviska se pohybovala jako nohy pod příkrývkou. Spatřila divného psa, bílého, pokřiveného, se zplstnatělou srstí. Oči se mu leskly, podobné vlhkým borůvkám. Stál tam a zíral na ni. Černá tlama otevřená, zuby se zdály obrostlé tuhými chlupy. Pak zmizel jako dým.

Rozkřičela se, stála a křičela, a když k ní Quoyle přiběhl, vyšplhala se na něho a volala, ať ji zachrání. A přestože později prošáral holí okolí a tloukl do podrostu půl hodiny, žádného psa, ani známky po něm, nespatriili. Teta řekla, že za starých časů, když pošťák jezdil se spřežením a muži tahali dřevo se psy, měl každý psa a další zvířata. Možná, dodala pochybovačně, vzniklo z těch psů nějaké divoké plemeno. Warren čenichala bez zájmu kolem a odmítala chytit stopu.

„Necourejte se tady samotné. Zůstávejte s námi.“ Teta se podívala na Quoylea, jako by chtěla říct – no co? To dítě je uzlíček nervů.

Pohlédla na záliv, propátrala zrakem pobřeží, fjordy, třístametrové útesy nad pěnící se vodou. Stejní ptáci z nich vylétávali jako signální světlice a prořezávali vzduch svým křikem. Obzor temněl.

Staré sídlo Quoyleů, napůl rozpadlé, odříznuté od světa, zdi a dveře ohlazené na dřevě kamennými životy mrtvých generací. Teta pocítila bolestné bodnutí. Podruhé už ji odsud nic nevyžene.

Mezi loděmi

*Tak lano hod' a vylož náklad, už vyskoč, Johnny,
vyskoč! Přivaž svou loď u mola a napij se,
když teď máš proč!*

STARÁ PÍSEŇ

Oheň dohasínal. Z uhlíků sálalo poslední teplo. Bunny se tiskla ke Quoylovi, přikrytá cípem jeho kabátu. Sunshine seděla na bobku na druhé straně ohně a kladla na sebe oblázky. Quoyle slyšel, jak jim domlouvá: „No tak, drž, zlatíčko, chtěla bys lívanec?“ Ale nepodařilo se jí postavit na sebe víc než čtyři, potom všechny spadly.

Teta odpočítávala na prstech, co všechno je třeba udělat, a ohořelým klackem čárala po skále. Ale v domě bydlet nemůžeme, říkal Quoyle, nejspíš ještě dlouho ne. Žít v domě *můžeme*, vzdorovala teta, slova jakoby na něco útočila, jenom to bude těžké. Vždyť i kdyby byl dům jako nový, namítal Quoyle, nemůže přece každý den jezdit tam a zpátky po té cestě. Navíc její první část je prostě příšerná.

„Poříd' si člun,“ řekla teta snivě, jako kdyby mluvila o škuneru pro obchodní plavby. „Se člunem nebudeš žádnou cestu potřebovat.“

„A co když přijde bouřka? Co v zimě?“ Quoyle slyšel, jak hloupě to zní. Žádný člun nechtěl, vody se bál. Styděl se, že neumí plavat, že se to nedokáže naučit.

„Taková bouřka, při které by Newfoundlandan nedokázal přelout záliv, je vzácnost,“ řekla teta. „V zimě poslouží sněžný skútr.“ Klacíkem dál dloubala do skály.

„Po silnici by to stejně bylo lepší,“ řekl Quoyle a představil si, jak horká káva bublá z hubičky konvice do šálku.

„No, vzhledem k tomu, že v domě nějakou dobu bydlet nemůžeme, řekněme dva tři měsíce,“ plánovala teta, „najdeme si zatím něco v Killick-Claw, budeš to mít blízko do novin, než se dům dá do pořádku. Pojedeme tam odpoledne, najmeme si dva pokoje v motelu a zkusíme zjistit, jestli by někdo nepronajal dům, a taky seženeme tesaře, aby začali dělat na tomhle baráku. Krom toho potřebujeme někoho na hlídání nebo mateřskou školku pro holčičky. Budu mít svou vlastní práci, to přece víš. Najdu si místo a začnu dělat. Vítr začíná zesilovat.“ Z uhlíků vyletovaly jiskry.

„Co vlastně děláš, teto? Je to trapné, ale vážně to nevím. Ještě mě nenapadlo se zeptat.“ Nechal se navězt do téhle nepromyšlené cesty, aniž by o ní cokoli věděl, dýchal zármutek jako kyselý plyn. Doufal, že se mu brzo dostane kyslíku.

„To se dá celkem pochopit, za daných okolností,“ řekla teta. „Čalounictví.“ Ukázala žluté mozolnaté prsty. „Náradí a materiál jsem zabalila do beden a poslala poštou. Mělo by to přijít příští týden. Musíme si pořídit seznam prací, které je třeba tady udělat. Dům potřebuje novou střechu a opravit komín. Máš nějaký papír?“ Věděla, že jich má celou krabici.

„Vzadu v autě. Přinesu si zápisník. Tak, Bunny, posaď se. Můžeš mi tady zahřívát místečko.“

„Podívej se na předním sedadle po nějakých sušenkách. Bunny se určitě zlepší nálada, když dostane sušenku.“ Dítě se kabonilo. Tváří se opravdu sladce, pomyslela si teta. Cítila, jak vítr od zálivu sílí. Kupa mraků nad mořským obzorem a černobílé vlny jako smutný tvíd.

„Tak se na to podíváme,“ řekla teta. Přihodila na oheň další dřevo a plameny poskočily pod nárazem větru. „Okenní tabule, těsnění, vytrhat stěny, nové obložení, nové dveře, bouřkové dveře,

opravit komíny a rouru od kamen, položit nové potrubí k prameni. Umí tyhle děti chodit na latrínu?“ Quoylovi se přičilo pomyslení, že by musely sedat svými zadečky v domečku se dvěma dírami. Přičilo se mu i pomyslení na to, že bude sám svým chlu-patým zadkem sedat na díru.

„Podlahy nahore se musí vyměnit, v kuchyni vypadá podlaha dobře.“ Quoyle řekl, že by bylo možná levnější postavit úplně nový dům někde jinde, třeba na Riviéře. Ani s penězi z pojistky a s tím, co má teta, nebudou mít dost.

„Myslím, že to zvládneme. Ale máš pravdu,“ řekla. „Měli bychom nejspíš opravit příjezdovou cestu od toho záhadného parkoviště k domu. Možná, že by s ní mohla něco udělat provinční správa. Ale nakonec asi stejně budeme platit. A může to být drahé. Mnohem dražší než člun.“ Zvedla se, natáhla si černý kabát a zapnula ho až ke krku. „Začíná být pořádná zima,“ řekla. „Podívej.“ Ukázala mu rukáv. Na vlněných vláknech se usazovaly chomáčky sněhu. „Raději odtud vypadneme,“ řekla. „Tohle není vhodné místo, kde čekat na sněhovou vánici. Zním to dobře.“

„V květnu?“ řekl Quoyle. „Dej pokoj, teto.“

„Kterýkoli měsíc v roce, chlapče. Počasí tady je úplně jiné, než znáš.“

Quoyle se rozhlédl kolem. Záliv se mu ztrácel, jako kdyby se díval skrz obvazový mul. Jehličky sněhu ve tváři.

„Tomu nevěřím,“ řekl. Ale tohle bylo to, co chtěl. Bouře a nebezpečí. Obtížné úkoly. Vyčerpání.

Cestou zpátky vítr bičoval vůz. Tma prosakovala ze zatažené oblohy, zrnka sněhu klovala do předního skla. Na silnici už ležela navátá vrstva. Zabočil znovu k obchodu.

„Dám si kafe,“ řekl tetě. „Chceš taky?“

„Je tam takový velký barák a parkoviště.“

„Jo, jo. Bejvala to fabrika na rukavice. Je zavřená už celý léta.“ Muž k němu přisunul dva papírové šálky se skládacími oušky.

Kvílící vítr. Hořká káva se chvěla.

„Pěkná čina,“ řekl muž Quoylovi, jenž na prahu sotva držel rovnováhu s navlhými kelímky v rukou.

Sklonil se před větrem. Nakráplá obloha, hrozná rána. Cedule nad benzínovou pumpou, ručně malovaný kotouč plechu, se utrhla a prosvítila nad obchodem. Muž vyšel ven, dveře mu vyskočily z ruky a vyvrátily se z pantů. Vítr hodil Quoylea na benzínové čerpadlo. Vyjevená tetina tvář za oknem v autě. Potom ho poryv větru od východu podepřel z druhé strany a přinesl s sebou hotový blizzard.

Quoyle musel dveře od auta doslova vypáčit. Kelímky upustil na zem. „Podívejte se na to! Podívejte se na to,“ křičel. „V tomhle nemůžeme jet třicet kilometrů do Killick-Claw.“

„Neviděli jsme hotel, když jsme jeli tam?“

„Ano, viděli. V Bloody Banks.“ Ukazoval prstem na mapě, ruka se mu leskla tajícím sněhem. „Vidíš? Je to pětapadesát kilometrů zpátky.“ Auto se otřásalo.

„Pomůžeme tomu člověku s těmi dveřmi,“ řekla teta. „Zepřátáme se ho. Určitě bude o něčem vědět.“

Quoyle vytáhl zpod sedadla kladivo a oba se shrbili před větrem. Došli k muži a přidrželi mu dveře, zatímco zatloukal hřebíky.

Sotva na ně pohlédl. Nejspíš přemýšlí, jestli se střecha taky utrhne, napadlo Quoylea. Ale přesto na ně křičel odpověď. Tickle Motel. Deset kilometrů na východ. To je letos už potřetí, co se dveře utrhly. Prvně, co se utrhla cedule. Od rána to vypadalo na sníh, hulákal, když vyjížděli na silnici. Zamával jim v ženoucím se sněhu.

Kluzká vozovka; před kapotou nulová viditelnost. Všechno rozmazané v tančících sněhových vločkách. Ručička tachometru na dvacítce, auto podkluzovalo a otřásalo se. Teta se nakláněla ze strany na stranu, ruku na přístrojové desce, prsty zešíroka roztažené, jako by tím kýváním udržovala rovnováhu.

„Tati, bojíme se?“ zeptala se Sunshine.

„Ne, zlatíčko. Tohle je dobrodružství.“ Nechtěl, aby vyrůstaly ve strachu. Teta si odfrkla. Pohlédl do zpětného zrcátka. Setkal se se žlutýma očima Warren. Zamrkal na ni. Aby ji povzbudil.

Zablíkal na ně neonový nápis TICKLE MOTEL, BAR & RESTAURANT. Quoyle zabočil na parkoviště, proplétal se mezi nákladáky a osobními auty, dálkovými tahači, rozbitými lesními traktory, džípy s pohonem na čtyři kola, sněžnými pluhy a skútry. Parkoviště bylo přečpané.

„Volný máme už jen pokoj de luxe, svatební apartmá,“ zabručel recepční a mnul si zarudlé oči. „Bouře sem všechny zahнала, a navíc máme večer turnaj v šípkách. Když sem loni přijel předseda vlády Brian Mulroney, tak v něm spal. Je to velký pokoj, dvě lůžka a dvě přistýlky. Jeho bodyguardi spali na přistýlkách. Sto deset dolarů za noc.“ Věděl, že je má v hrsti. Podal Quoylovi zdobený klíč s číslem 999. Vedle pokladny stál koš s tučňáky na setrvačnicku a Quoyle koupil pro každou holčičku jednoho. Bunny utrhla tomu svému křídla, ještě než vyšli z recepcce. Na koberci za nimi zůstala mokrá cestička.

Pokoj 999 byl tři metry od dálnice, dělilo je od ní jen okenní sklo. Světla aut přejížděla parkoviště, odlesky klouzaly po zdech pokoje jako syrová vejce po oleji.

Knoflík na vnitřní straně dveří zůstal Quoylovi v ruce a on se ho snažil opatrně připevnit zpátky. Od recepčního si půjčil šroubovák a spravil ho. Rozhlíželi se po pokoji. Jedna postel byla okrouhlá pohovka. Koberce nasáklý blátem.

„Není tady žádná skříň na šaty,“ řekla teta. „Pan Mulroney spal asi v obleku.“ Záchod se tísnil se sprchou v malém kumbálku. U umyvadla vedle televize byl jenom jeden kohoutek. Tam, kde býval druhý, zela díra. Kabely od televize roztahané po zemi. Horní část byla roztavená, zjevně si na ní někdo udělal táborák.

„Nevadí,“ zívala teta, „pořád lepší než spát v autě,“ a rozhlížela se po vypínači. Rozsvítilo se tlumené fialové světlo.

Quoyle šel do sprchy první. Z rozbité obkladačky vytékala kalná voda a pode dveřmi se vsakovala do koberce. Ze sprchové baterie teklo po celou dobu, kdy byl otevřený kohoutek se studenou vodou. Šaty mu sklouzly ze záchodového prkýnka a topily se v záplavě, protože věšáčky na dveřích byly utržené. Na řetěze u mísy visela bible, volné stránky se co chvíli mohly vysypat. Te-

prve příští večer zjistil, že chodil celý den se stránkou ze Třetí knihy Mojžíšovy přilepenou na zadku.

V pokoji bylo horko.

„Podívej se na termostat,“ řekla teta. „Není divu.“ Zaseklý, jako kdyby do něj někdo praštil válečným kyjem.

Quoyle zvedl telefon, ale ten byl hluchý.

„No, tak si dáme aspoň večeři. Dole je jídelna. Pak se vyspíme, a budeme připraveni na všechno.“

Jídelna plná mužů byla osvětlena červenými žárovkami, takže přítomní vypadali, jako by se na svých židlích zaživa usmažili. Quoyle si pomyslel, že káva je pěkně hnusná, ale u ostatních stolů ji pili s úsměvem. Na večeři čekali hodinu a Quoyle, sedící s přetaženými dětmi a zívající starou tetou, s koleny potřísněnými tatarskou omáčkou, neměl věru důvod k úsměvu. Petal by kopla do stolu, až by se převrátil, a šla by pryč. A zase tu byla s ním, Petal, jako neodbytný refrén písně, jako několik tvrdošijných veršů z dětství. Jehla se zasekla.

„Díky,“ zamručel Quoyle na číšnici, když vytíral talíř rohlíkem. Pod talířkem nechal dva dolary spropitného.

Pokoje po obou stranách jejich apartmá se otrásaly řáděním a vřiskotem dětí. Sněhové pluhy rozhoupaly obrázky Ježíše nad postelemi. Ve špatně utěsněných okenních rámech stéнал vítr. Když Quoyle zavíral dveře, zůstal mu knoflík znovu v ruce, z druhé strany uslyšel ránu na zem, jak upadla jeho vnější část.

„Propána, tady je to jak ve válce,“ řekla Bunny a sledovala, jak se dřevotřísková stěna chvěje. Teta byla přesvědčená, že do ní někdo kope oběma nohama. Stáhla přehozy z postelí a objevilo se povlečení sešité ze zbytků jiných, roztrhaných prostěradel. Warren chlemtala vodu ze záchoda.

„Je to pořád lepší než spát ve voze,“ řekla zase teta. „Je tu mnohem tepleji.“

„Vyprávěj nám pohádku, tati,“ řekla Bunny. „Už jsi nám žádnou nevyprávěl nejmíň sto let.“

Sunshine skočila na Quoylea, chytla ho za košili, stulila se mu v náruči, palec v puse ještě dřív, než se mu opřela o prsa, z nichž se ozýval jeho sípavý dech, tlukot srdce, škrundání a pískot z žaludku.

„Ještě ne, ještě ne,“ řekl Quoyle. „Všichni si nejdřív vyčistí zuby. Nejdřív si umyjeme pusou.“

„A pomodlíte se,“ řekla teta.

„Já to neumím,“ brečela Sunshine.

„To nevádí,“ chlácholil ji Quoyle ze židle vedle postele.

„Tak jdeme na to. Tohle je příběh o kladivech a o dřevu.“

„Ne, tati! Žádný kladiva, žádný dřevo! Řekni nám pěknou pohádku.“

„O čem?“ zeptal se Quoyle bezmocně, jako kdyby mu pramen vynalézavosti vyschl.

„O losovi,“ řekla Bunny. „O losovi na cestách. Na dlouhých cestách.“

„A o psovi. Jako je Warren.“

„O krásným psovi, tati. O šedým psovi.“

A tak Quoyle začal. „Byl jednou jeden los, takový chudáček, hubený a osamělý los, který bydlel na skalnatém kopci, kde rostlo jenom hořké listí a trnité křoví. Jednoho dne jelo kolem červené auto. Na zadním sedadle seděl šedivý cikánský pes se zlatou náušnicí v uchu.“

V noci se Bunny s pláčem probudila ze zlého snu, a Quoyle ji houpal v náručí a chlácholil: „Je to jen ošklivý sen, jenom ošklivý sen, není to pravda.“

„Straší ji Stará čarodějnice,“ mumlala teta. Ale Quoyle ji houpal dál, protože Stará čarodějnice věděla, kde najde i jeho. Kousičky Petal vtělené do každé hodiny noci.

Pod postelí vydávala Warren zvuky, jako když střílí kanónem. Jedovatý zápach. FENA OTRÁVILA SVÝMI PRDY ČTYŘČLENNOU RODINU.

Ráno sypajícího se sněhu. Za zdmi mohutné chrápání. Quoyle se oblékl a šel ke dveřím. Nemohl najít kliku. Lezl po zemi, díval se pod postel, do koupelny, do zavazadel, do zpřeházených zásuvek s biblemi. Některá z holčiček si kliku musela vzít do postele,

pomyslel si, ale když vstaly, nenašla se. Bušil na dveře, aby přivolal pomoc, ale dočkal se jen volání zpoza vedlejší zdi, ať je „do prdele zticha, nebo tě tam pudu zmlátit.“ Teta tloukla telefonním sluchátkem o vidlici v marné naději, že v něm probudí život. Hlučný. Telefonní seznam byl ontarijský, z roku 1972. Spousta stránek vytrhaná.

„Mě bolí oči,“ stěžovala si Bunny. Obě holčičky měly oči zarudlé a zhnisané.

Po celou hodinu uvěznění pozorovali otupující bouři a sněhové pluhy, bušili do dveří a volali: „Haló, haló!“ Oba plastikové tučňáci byli rozbití. Quoyle chtěl vyrazit dveře. Teta napsala zprávu na povlak polštáře a vyvěsila ho na okno: POMOC. JSME ZAMČENI V POKOJI 999. TELEFON NEFUNGUJE.

Recepční otevřel dveře. Pohlédl na ně očima jako zadní světla nákladáku.

„Stačí zmáčknout nouzový signál. A okamžitě někdo přijde.“ Ukázal na vypínač pod stropem. Natáhl se a zmáčkl ho. Domem se rozlehlo zvonění a vzápětí se ozvalo bušení do zdí, až celý motel začal vibrovat. Recepční si protřel oči jako televizní herec, když spatří zázrak.

Bouře vydržela do dalšího dne, vítr naříkal a hnal se po hlavní silnici.

„Normálně mám bouřku ráda, ale tohle je trochu moc,“ řekla teta, vlasy splíhlé přes jedno ucho po srážce s lustrem. „a jestli se někdy dostanu z tohoto hotelu, povedu spořádaný život, budu chodit pravidelně do kostela, dvakrát týdně péct chleba a nikdy nebudu nechávat neumyté nádoby. Už nikdy nebudu chodit bez punčoch, tak mi, Bože, pomoz, jenom mě odsud dostaň. Už jsem zapomněla, jaké to je, ale vrací se mi to.“

V noci se sníh změnil v déšť, začal vát vítr od jihu, teplý, s vůní sbíraného mléka.

Redakce Gammy Bird

Kajka obecná se na Newfoundlandu nazývá ‚gammy bird‘ pro svůj zvyk shlukovat se v hejnech ke společnému kejhání. Název pochází z časů velkých plachetnic, kdy dvě lodi při setkání na moři stočily ráhna a sdělovaly si navzájem zprávy. Loď po větru stočila zadní ráhna, a loď na závětrné straně přední, aby se k sobě mohly přiblížit co nejlíže. To se nazývalo, gamming.

Při kraji silnice vedla žena v gumové pláštěnce za ruku dítě. Když ji Quoyle dojel, pohlédla na mokrý vůz. Cizinec. Pozvedl ruku k pozdravu, ale ona už sklopila zrak. Dítě mělo prázdný výraz. A červené boty. A vzápětí byly pryč.

Silnice do Flour Sack Cove vedla z Killick-Claw do kopce, přes výšinu, a pak se prudce svažovala dolů k domům, k několika člunům vytaženým na břeh. Rybí šupiny, trámy z loupaného smrku ze starých časů, kdy se tresky nasolovaly. Minul červeno-bíle natřený dům. Otáčecí dveře. Rozptýlené nakládací rampy, doky a rybářská skladiště. Oblé balvany a na nich rozprostřené závoje sítí.

Redakci novin si nemohl splést. Nad dveřmi byla přibitá omšelá cedule z teakového dřeva. Nápis GAMMY BIRD nad namalovanou kejhající kajkou. Před dveřmi stály zaparkované dva nákladáky, prorezlý zánovní dodge a starší, ale nablýskaná toyota.

Zevnitř se ozýval křik. Dveře se otevíraly dovnitř. Nějaký muž prošel kolem a nasedl do toyoty. Výfuk zavibroval. Motor se za-

kuckal a ztichl, jakoby v rozpacích. Muž pohlédl na Quoylea. Vystoupil z vozu a přistoupil k němu s napřaženou rukou. Tváře měl zbrázděné dolíčky po uhrech.

„Jak vidíte,“ řekl, „někdy se odsud člověk nedostane. Jmenuji se Tert Card, a mám tu smůlu, že jsem tady takzvaný šéfredaktor, korektor, přepisuju příspěvky, dělám technickou úpravu, inzertní rubriku, poštu a distribuci, a odhazuju sníh. A vy jste buďto velký inzerent, který si přišel zaplatit čtyřstránku, aby ohlásil světu kvality japonských bot pro leváky, které prodává váš obchodní dům, nebo jste ten netrpělivě očekávaný pan Quoyle. Tak kterýpak jste?“ Hlas měl svárlivý, jako by si stěžoval. Neboť rarach už dávno sedřel veškerý lesk z Terta Carda a naplnil ho jako kremroli podrážděním a zlobou. Jeho prostřední iniciálou bylo X. Tvář jako tvaroh rozpíchaný vidličkou.

„Quoyle.“

„Pojďte dál, Quoyle, a seznámte se s tlupou raubířů, z nichž nejhorší je Nutbeem, který zničí, na co sáhne. Náš nejvyšší, pan Jack Buggit, je doma a zaříkává svá vyhublá prsa, aby ze sebe konečně vydala tu neuvěřitelnou akumulaci hlenů, které už týden vychrchlává.“ Mohl by deklamovat na jevišti.

„Tohle je takzvaná redakční místnost,“ ušklíbl se Card. „A tady je Billy Pretty,“ ukázal, jakoby označoval orientační bod v krajině. „Poťouchlý starý pes.“ Billy Pretty byl malý človíček, hodně přes sedmdesát. Seděl u stolu, stěnu za ním zakrývalo voskované plátno barvy hmyzích křídel. Tvář: dřevo rozryté vějířovitými čarami. Modré oči zapadlé v šterbinách, těžká víčka. Podušky tváří vylehčoval slabý, šikmý úsměv a od nosu k hornímu rtu se jako jizva táhl úzký kanálek. Husté obočí, kštice vlasů barvy starožitných hodinek.

Stůl se rozkýval, když se o něj opřel. Byla na něm výstavka předmětů jako z výprodeje charity. Quoyle si všiml košíků, dřevěných motýlů, dětských pokladů v nylonových sáčcích z levného obchoďáku.

„Billy Pretty dělá domácí rubriku. Má stovky dopisovatelů. Dostává poštou hotové poklady, jak vidíte. Obrací se na něj spousta lidí a posílají mu nejrůznější věci.“

„No jo,“ řekl Billy Pretty. „Pamatuješ ještě na toho *omaloora*, který mi přinesl ta zdobená alkouní vejce? Ručně pomalovaná krajinkami. V noci pukla a roztekla se po celém stole. Smrdělo to tady ještě rok.“ Otrřel si prsty do námořnického svetru s károvaným vzorem, spravovaného na loktech, se skvrnami po bílém lepidle s kousky papíru.

„Omaloor? Jako Omaloor Bay?“

„Jo. *Omaloor* – velký, nechápavý, nemotorný, natvrdlý chlápek, prostáček. Na druhé straně zálivu jich žila spousta,“ ukázal směrem ke Quoyle’s Point, „tak záliv nazvali po nich.“ Mrkl na Quoylea. Ten nevěděl, jestli se má usmát. Nakonec se usmál.

U okna poslouchal nějaký člověk rádio. Máslově žluté vlasy měl sčesané za uši. Oči blízko u sebe, knírek. Na stole balíček datlí z dovozu. Zvedl se a potřásl Quoyleovi rukou. Klátil se přitom. Kostkovaná kravata a uválený pulover. Rozpláclym nosem cedil anglický přízvuk.

„Nutbeem,“ řekl. „Arktický Nutbeem.“ Předvedl Quoyleovi napůl vojenský pozdrav, imitace postavy z nějakého zažloutlého válečného filmu.

„To je B. Beaufield Nutbeem,“ řekl Tert Card, „ničemný ošklivý Brit, který před rokem vyhodil kotvu na nehostinném pobřeží Newfoundlandu a pořád tady ještě je. Kromě jiného se domnívá, že je šéfredaktorem zpravodajství ze zahraničí. Ukradne z rádia kdejakou zprávu a přepíše ji svým květnatým stylem.“

„A mizerný, nemyslíci Card ji klidně přepracuje do vlastního šileneckého jazyka. Což ta krysa kanální právě udělala.“

Nutbeemovy zprávy pocházely z krátkovlnného rádia, které bzučelo, jako by bylo stíženo ničující migrénou. Když byly vzdušné vlny čisté, nesl se jeho zvuk v tenorovém broukání, jež ale přešlo v hrozivé vrčení, jestliže začala praskat statická elektřina od pólu. Nutbeem ležel natažený na stole s uchem u přijímače, projížděl vlny, vřískající hlasy, a překrucoval příběhy tak, aby vyhovovaly jeho náladě toho kterého dne. Knoflík hlasitosti chyběl a tak zesiloval a tišil zvuk špičkou kuchyňského nože, kterou zasunoval do kovové rýsky pahýlu, jímž otáčel. Jeho kout byl cítit rádiem – prachem, horkem, kovem, dřevem, elektřinou a časem.

„Ovšem jen proto, abych tě ušetřil obvinění z plagiátorství, milý synu.“

Nutbeem se nevesele zasmál. „Vidím, že jsi opět ve formě, ty hovnivále.“ Naklonil se ke Quoylovi. „Ano, neuvěřitelná ochrana před plagiátorstvím. Každá věta tak bohatě přecpaná tiskovými chybami, že by původní autoři svůj vlastní příběh nepoznali. Dám vám pár příkladů.“ Zalistroval v šanonech a vytáhl kus pomačkaného papíru.

„Přečtu vám jednu z perel jeho šmíráckého žargonu. První verze je ode mne, druhá pak to, co vyšlo v novinách. Zpráva: ‚Barmští majitelé pil a zástupci Rangúnské korporace se v úterý sešli v Tokiu na konferenci o rozvoji těžby tropických dřevin a odbytových možnostech doma i v zahraničí.‘ A tohle z toho udělal Card. ‚Barnumští majitelé a zástupci Rangerské kompetence se sešli ve středu poblíž Tokia a zdražili topické dřevotřísky.‘“ Usedl zpátky do vrzající židle. Papíry hodil do koše.

Tert Card se drbal na hlavě a prohlížel si nehty. „Je to konec konců a především jenom ukradená zprávička,“ řekl.

„Přijde vám to, Quoylo, možná zábavné, a smějete se tomu,“ řekl Nutbeem, „i když se snažíte smát se pod vousy. Ale počkejte, až napáchá škody na vás. Přečetl jsem vám tyhle ukázky, abyste věděl, co vás čeká. Z ‚dřevotřísky‘ se stane ‚dřevěná víska‘, z ‚rybáře‘ udělá ‚faráře‘, a ‚síla‘ bude ‚kýla‘. A to je prosím člověk, jemuž Jack Buggit svěruje naši prózu. Určitě se ptáte sám sebe ‚Proč?‘, jako jsem se ptal já za mnoha bezesných nocí. Jack říká, že Cardova sazba dodává listu humor. Říká, že je lepší než křížovka.“

Roh na konci místnosti byl oddělen dřevotřískovou přepážkou.

„To je Jackova kancelář,“ řekl Card. „A tady je *váš* kouteček, Quoylo.“ Card opsal paží velkomyslné gesto. Stůl, napůl skříňka na spisy, odříznutou desku nahrazovala tabule z lepenky, ontarijský telefonní seznam z roku 1983, otáčecí křeslo s jedinou opěrkou. Vedle stála lampa onoho typu, jaký mívali v hotelových halách ve 30. letech, tlustá červená šňůra připomínající potkaní ocas, zástrčka velká jako míč na košíkovou.

„Co bych měl jako dělat?“ zeptal se Quoyle. „Co po mně pan Buggit bude chtít?“

„No, to může říct jenom on sám. Chce, abyste tady seděl a počkal, až se vrátí. Pak vám vysvětlí, co po vás chce. Prostě sem budete chodit každé ráno a až se jednoho krásného dne objeví, všechno vám prozradí. Prohlížejte si zatím stará čísla. Seznamte se s *Gammy Birdem*. Objedte to tady kolem dokola, abyste se dopodrobna seznámil s našimi silnicemi.“ Card se k němu otočil zády a sklonil se nad počítačem.

„Musím už jít,“ ozval se Billy Pretty. „Dělám interview s chlápkem, který vyrábí vúdú amulety z humřích tykadel pro export na Haiti. Můžu si pučit tvý auto, Carde? Moje má v hajzlu emisní ventil. Čekám na náhradní.“

„Ty pořád jenom čekáš na náhradní díly na to svoje ruchadlo. Můj auták má stejně rozbité zapalování. Co chvíli chcípá.“

Billy se obrátil k Nutbeemovi.

„Jel jsem dneska na kole. Ty si přece můžeš taky vzít kolo.“

„Raději půjdu pěšky, než abych si zpřerážel nohy na tom kostitřasu.“ Odkášlal si a pohlédl na Quoylea. Ale Quoyle se zrovna díval z okna. Byl příliš nový, než aby se do tohohle míchal.

„No dobrá. Půjdu pěšky. Jedna cesta slabých třicet kilometrů.“

Za minutu ho slyšeli zvenku nadávat, když nasedal na řinčící bicykl.

O půl hodiny později odešel Tert Card, nastartoval svůj vůz a hladce vyjel.

„Jede chlastat,“ řekl Nutbeem s milým úsměvem. „Jde si koupit los do loterie, a pak se namaže. Všimněte si, že když chce, tak to auto pokaždé naskočí.“

Quoyle se usmál, ruka mu vyjela k bradě.

Zbytek dne a týdne strávil listováním ve starém telefonním seznamu a čtením archivních čísel *Gammy Bird*.

Byl to čtyřiačtyřicetistránkový list malého formátu na tenkém papíru. Šest sloupků, skromné titulky, 36 bodů už byla senzace, jakýsi zavalitý druh písma typu grotesk. Zpráv velice poskrovnu, zato obrovské množství inzerátů.

V životě neviděl takové množství inzerátů. Táhly se po obou okrajích stránek jako klesající schody, zprávy byly namačkány do vázovitého prostoru mezi nimi. Hrubé reklamy s několika silně vytištěnými řádky uprostřed. NEPLAŤTE NIC DO LEDNA! ŽÁDNOU ZÁLOHU! ŽÁDNÉ ÚROKY! Jako kdyby tyhle pobídky byly čerstvě raženými přepisovými názvy pro vinylové obklady fasád, razítka, životní pojištění, festivaly lidové hudby, bankovní služby, provazové žebříky, tažné sítě, námořní výstroj, lodní prádelny, jeřáby, rokenrolovou zábavu ve Snowball Lounge, hodiny, palivové dříví, zprostředkování vratných daní, pro hevery, řezané květiny, tlumiče na nákladáky, náhrobní kameny, boilery, mosazné štítky, kulmy na vlasy, tepláky na jogging, sněžné skútry, pro noční party U tulení ploutve, kde hraje akordeonové eso Artuš, ojeté sněžné skútry, smažená kuřata, soutěž v lovu korušek, trička, údržbu vrtných věží, zahradní plynové grily, vídeňské parky, lety do Goose Bay, čínské speciality, přepravu sypkých materiálů, sklenici vína zdarma k vepřové kotletě Speciál v Norse Sunset Lounge, přeškolovací kurz pro rybáře, opravy videopřehrávačů, školení obsluhy stavební mechaniky, pneumatiky, pušky, dvoumístná křesla, mraženou kukuřici, kypřící prášky, taneční večery v Uncle Demmy's Bar, petrolejové lampy, opravy lodních trupů, sekyry, sáčkový čaj, pivo, hoblování dřeva, magnetické smetáky, přístroje pro nedoslýchavé.

Spočítal inzertní prostor. *Gammy Bird* musel vydělávat. A někdo musel být zatraceně dobrý obchodník.

Quoyle se zeptal Nutbeema. „Inzeráty dělá pan Buggit?“

„Ne. Tert Card. Je to součást práce šéfredaktora. Věřte tomu nebo ne.“ Polechtával se pod vousy. „Ale zdaleka nejsou tak dobré, jak vypadají.“

Quoyle obracel stránky. Přeletěl fotografie nabouraných aut na první stránce. Historiky o pohlavním zneužívání – tři nebo čtyři v každém čísle. Lední medvědy na plovoucích kráčích. Ostrovní zprávy vypadaly jednoduše – jako seznam plavidel v přístavu. Nebo těch, které odplouvaly.

„Máte hlad?“ – přehled restaurací od Bennyho Fudge a Adonise Collarda pod dvěma rozmazanými fotografiemi. Fudgeho

tvář jako kdyby nahrubo vylisovali ze zbytků masa. Collard měl na hlavě čepici, která mu zakrývala oči. Quoyle se při čtení rozklepal.

Nemůžete se rozhodnout, kde rychle pojíst? Jsou horší místa, než Grudge's Cod Hop. Interiér sestává z oddělených boxů s velkými okny. Pozorujte nákladáky na dálnici! Jako jsme to udělali my. Objednali jsme si rybí mísu, jež obsahovala smažené rybí řezy, salát ze syrového zelí a velkorysou porci smažených hranolků, to vše za 5.70 dolarů. Nápoje zvlášť. Rybí mísa měla zahrnovat bagetu, ale místo ní jsme dostali krajíc chleba. Rybí řezy byly křupavé a velmi dobré. Můžete si vybrat mezi citronovou šťávou a tatarskou omáčkou. My jsme si dali tatarskou omáčku. Platí se u pokladny.

Rubrika Billyho Prettyho, „Domácí stránka“, konglomerát básniček, fotografií malých dětí, kobercových vzorů k domácímu pletení na objednávku. Pokaždé jeden příspěvek v rámečku – jak vyrobit ptačí budku z plechovky, chránič na sekyru z lepenky, obracečku na slaninu ze staré vidličky. Recepty na chlebové placky, smažené kuřecí kousky, víno ze svídy a hrášek v krémové omáčce.

Ale rubrika, kterou si určitě každý přečte nejdřív, usoudil Quoyle, byly „Útržky“, což byl proud téměř žalovatelných drbů. Autor splácal veškerá hlášení od policejního soudu, výňatky z dopisů od příbuzných v zahraničí, obhroublé postřehy týkající se drsných hochů, kteří jsou zralí na „irské prázdniny“ za mřížemi. Překonávalo to veškerý bulvár, jaký kdy Quoyle četl. Podepsán byl Junior Sugg.

Tak jsme se dozvěděli, že listonoš šel na 45 dní do vězení za to, že hodil poštu do přístavu v Killick-Claw. Uvedl, že toho měl k doručování moc a že jestli lidé poštu chtějí, ať si ji vytáhnou. Plavci to budou mít jednodušší. Chudinku paní Tudgeovou srazil v úterý turista v luxusním sedanu. Nachází se v nemocnici a její stav se nijak nelepší. Dozvěděli jsme se, že ani turistovo auto na tom není dobře. A Kanadská jízdní právě

vyšetřuje ranní požár, při kterém shořela továrna na zpracování ryb v Pinhole na ostrově Shebeen; nejspíš se bude třeba vyptat jistého člověka v jedné zátocě na ostrově, co si o té věci myslí. Nehoda sněžného skútru připravila o život sedmdesátiosmiletého Ricka Puffa. Pan Puff jel právě domů z „nezřízené pitky“, jak tomu sám říkal, když se jeho stroj propadl do ledu. Pan Puff byl známým hráčem na tahací harmoniku a univerzitní štáb o něm natočil film. V 70. letech si odseděl čtyři roky za pohlavní zneužívání svých dcer. Ty nejspíš nebudou přehnaně truchlit. Dobrá zpráva! Dozvěděli jsme se, že pes Kevin Mercyho, zvaný „Rafan“, zahynul minulý týden v lavině na Čínském kopci. A copak to tady čtu v zahraničních novinách, že prý únosci sicilského podnikatele poslali rodině jeho levé ucho? Rozum zůstává stát nad tím, jak tihle cizinci žijou!

Z redakčních komentářů tryskal jako z hasičské hadice proud invektiv na provinční politickou scénu. Slavnostní projevy doprovázené šfavnatými epitety. *Gammy Bird* byly tvrdé sousto. Na život pohlížely podezíravě, krvavým zrakem. Malé, rvavé noviny. Quoyle z nich měl nepříjemný pocit, jako kdyby stál na hřišti a pozoroval jiné hrát hru, jejíž pravidla nezná. Něco úplně jiného než *Record*. Takhle psát umět nebude.

Další pondělí byly dveře do Buggitovy kanceláře dokořán. Uvnitř pan Buggit osobně, s cigaretou za uchem, opřený na dřevěné židli, zrovna říkal do telefonu „Hmm“. Dvakrát máchl rukou, čímž pozval Quoylea dovnitř.

Quoyle seděl na židli s naštíplou přední hranou, která ho řezala do steh. Ruku u brady. Zpoza přepážky slyšel šum Nutbemova rádia, klapání kláves počítače, starého Billyho Prettyho škrábajícího poznámky rozskřípaným perem, které namáčel v lahvičce s inkoustem.

Jack Buggit nevypadal na vydavatele novin. Malý muž s brunátným čelem, mohlo mu být pětáctýřicet nebo taky pětadevadesát, usoudil Quoyle. Strniště na bradě, zvadlý krk. Slámové vlasy

bez lesku. Tmavožluté prsty silného kuřáka. Na sobě měl mon-
térky pokryté rybími šupinami a nohy položené na stole vězely
v holinách s červenými podrážkami.

„Jo, jasně!“ řekl překvapivě silným hlasem. „Jo, jasně,“ a za-
věsil. Zapálil si cigaretu.

„Quoyle!“ Ruka vystřelila vzhůru a Quoyle jí potřásl. Jako
když tiskne koženou chňapku.

„Věčně zataženo, ale prší málo. Takže vás tady mám, Quoyle,
v hlavním stanu *Gammy Bird*. Pracujete teď v tomhle listu, který
si vede dosti slušně, a já vám povím, jak jsem se k téhle práci do-
stal. Řeknu vám celou historii. Protože asi sám vidíte, že jsem na
žádnou novinářskou fakultu nechodil.“ Vypustil kouř koutkem
úst a pohlédl ke stropu jako námořník ke hvězdám.

„Pra-pradědeček se musel dát na lidožroutství, aby přežil. Usa-
dili jsme se ve Flour Sack Cove, přímo tady, a zbývá nás už jen pár
rodin. V těchhle vodách lovili Buggitové ryby, tuleně, převáželi
lidi a dělali všechno pro to, aby to šlo dál. Bývala to slušná obživa,
rybaření. Když jsem byl mladý, rybařilo se u pobřeží. Měl jste
vlastní člun, vlastní síť. Najít ryby bylo umění. ‚Ryba nezvoní,‘
jak se říká. Billy Pretty v tomhle patřil mezi nejlepší. Znal vodu
jako díry ve vlastní matraci. Dokáže vám vyjmenovat všechny
potopené lodi na tomhle pobřeží, jako že je Bůh nade mnou.

Chrchlal jste přitom střeva, byl jste na vodě, jak to šlo dlouho,
utrhnul jste sem tam chvilku spánku, dělal jste do noci s baterkou,
na rukou a na zápěstí se vám udělaly vředy z mořský vody, ale
práce šla. Já teda jsem vředy neměl, protože jsem se je naučil ku-
rýrovat. Když si v pondělí ostříháte nehty, tak se vám neudělají.
Dneska už to ví každý. Víte, jak dlouho trvá vykuchat rybu, když
to umíte? Ne, to asi nevíte. Když vám povím třicet ryb za minutu,
tak vám to nic neřekne. Přemýšlejte o tom. Za minutu očistit tři-
cet ryb! Moje sestra to dokázala dělat i ve spaní.“ Odmlčel se
a oddychoval. Zapálil si další cigaretu a vyfoukl kouř.

Quoyle se pokusil představit si sám sebe, jak drží krok s těmi-
hle přeborníky v kuchání ryb, pohřbenými v hromadě potměň-
lých rybích těl. V popředí se vznášela Petal v dlouhých šatech
z platinových šupin, holé paže jako stříbro, bílá ústa.

„Byl to tvrdý život, ale přinášel uspokojení. Bylo to ovšem těžké. Zatraceně těžké v těch starých časech. Uslyšíte příběhy, ze kterých vám vlasy přes noc zešediví, a já bych vám jich mohl vyprávět. Byl to divoký kraj, kde si člověk mohl dělat, co chtěl. Počítám, že vy to víte, vzhledem k tomu, kdo jste! Ale to všechno se změnilo. Když jsme to vzdali a vyměnili všechno za konfederaci s Kanadou, co jsme z toho měli? Pomalu ale jistě to tu přebral stát. Jo, jo, starý Loey Smallwood řekl: ‚Vytáhněte, hoši, čluny na břeh, spalte sušáky na ryby a zapomeňte na rybaření; každý chlap na Newfoundlandu bude mít dvě pracovní místa.‘“ Nevesele se zasmál, ukázal Quoylovi čtyři zuby a zapálil si další cigaretu.

„No, já byl cucák a uvěřil jsem mu. Prvních zhruba deset let jsem to všechno bral. Jasně, že jsem chtěl tohle všechno, jako elektřinu a silnice, telefon, rádio. Jasně, že jsem chtěl zdravotní pojištění, poštu a dobré školy pro děti. Něco z toho jsme dostali. Ale práci ne.

A rybářství upadalo, upadalo a upadalo, čtyřicet let se vytrácelo, a pitomá kanadská vláda dávala právo rybolovu kdejakému státu na zeměkouli, jenom nás z toho vyšachovala. Zatraceně cizí kutry. Ty vylovily všechny ryby. Načež začal blbej Greenpeace usilovat o zákaz lovu tuleňů. Dobrá, povídám si tehdá, když jsem viděl, že ryby mě neuživí, dobrá, povídám, budu rozumný, přizpůsobím se a zařídím podle vládních záměrů. Takže jdu na kanadský pracovní úřad v Killick-Claw a povídám: ‚Tady mě máte. Potřebuju práci. Co pro mě máte?‘

A oni říkají: ‚Co umíte?‘

‚No,‘ povídám já, ‚umím lovit ryby. V zimě jsem dělal v lese.‘

‚Ne, ne, ne. Rybáře nechceme. Vyškolíme vás v něčem, co jde na odbyt.‘ Přitáhli sem průmysl, rozumíte. Práce pro všechny. Nejdřív mě poslali do debilní koželužny támhle v Go Slow Harboru. Dělal tam jenom nějakých deset patnáct lidí, protože nejela na plný provoz. Naučili mě házet smradlavé kůže, z Argentiny nebo odkud, do kádí. Dělal jsem to čtyři dny od rána do večera, pak jim kůže došly a nové nepřišly, takže jsme postávali kolem kádí nebo zametali podlahu. O pár měsíců později se

koželužna položila. Tak jdu domů a lovím ryby, dokud to jde. Pak zase na kanadský pracovní úřad.

„Musíte mi pomoci,“ povídám. „Potřebuju nějakou novou práci.“

„Co umíte?“ ptají se oni.

„Umím lovit ryby, umím kácet stromy, umím házet kůže do kádí celý den, zametat podlahu.“

„Ne, ne, ne. Přeškolíme vás. Probíhá industrializace Newfoundlandu. Poslali mě do St. John's, kde je veliká fabrika na zpracovatelskou a obráběcí techniku, na všechny možné stroje, mlýny na krmivo, drtičky na kámen a buráky, diamantové vrtačky, brusky. To byla továrna jako kráva. Obrovská. V životě jsem nic takovýho neviděl. Fabrika za pět miliónů dolarů. Ale nikdo v ní. Tak tam jedu, dostanu pokoj, který jsem musel obývat společně s nějakým starým smraďochem, a čekám. Zkejsnul jsem tam napůl o hladu, žil jsem z toho, co se dá koupit za čtvrt dolaru na den, a čekal jsem, až tu pitomou fabriku otevřou. Ale ta mrcha se nikdy neotevřela. V životě se tam nic nevyrobilo. Takže jsem se vrátil domů a zbytek sezóny rybařil.“

Přišel podzim, já zase vlítu na pracák a povídám: „Jsem na tom mizerně, potřebuju nějaké místo.“ Tehdáž jsem ještě věřil, že mi něco najdou, něco v průmyslu nebo podobně. „Jo,“ povídá chlápek na pracáku a ani nehne brvou, „všechna odvětví teď stagnujou, Jacku. Ale něco pro vás máme. Půjďte na pilu do Hyphenville. Budete dělat lepenkový obaly.“ Dělal jsem v tý cvokárně tři měsíce. Pak ji zavřeli. Potom mi řekli, že s mojí praxí můžu dostat místo buď v nové rafinérii v Bird Wing, nebo na stavbě elektrárny v Eden Falls. Rafinérka ještě není v provozu, říkali, takže mi pomohli vyplnit tři kilometry dlouhou pracovní žádost, řekli mi, ať jdu domů a čekám na dopis z Eden Falls. Čekám doteďka. Jo, rozjeli to tam, to jo, ale míst mají málo. Tak jsem zůstal doma, lovil, co se dalo. Hubený časy. Žena byla nemocná, pomalu jsme neměli co do huby. To byla nejhorší doba. Ztratili jsme nejstaršího chlapce, víte. Tak jsem šel zase zpátky na pracák.

„Heleďte se, hoši, jsem na tom bídne. Potřebuju práci.“ Řekli, že pro mě mají něco senzačního. Že si to schovávali celá ta hu-

bená léta. A že to je přímo naproti přes Omaloor Bay, a sice továrna na rukavice! Přímo tam, Quoyale, přímo u toho vašeho výběžku. Hodlali tam vyrábět rukavice, kožené rukavice. Říkali mi to, jako kdyby tam tu fabriku postavila vláda jenom pro mě. Říkali, že jsem díky své praxi v koželužně pro to místo jako stvořený. Že jsem vlastně kvalifikovaný odborník v kožedělném řemesle! Že bych měl nejspíš dělat mistra! No já byl šťastný jako blecha! Zavedli tam přívoz. První den přišla spousta lidí a těšila se do práce. No, nebudete tomu věřit, jeli jsme tam, vešli dovnitř, lidi postávali kolem, pěkná výrobní hala, veliké kádě z nerez oceli na barvení, šicí stroje a stoly na krájení. Chyběly jenom dvě věci – někdo, kdo by uměl vyrábět rukavice, a kůže. Rozumíte, kůži na rukavice měla dodávat ta koželužna, ve které jsem pracoval před lety, ale tam to zabalili a těm chlapům, co stavěli ruka-
vičkárnu, to nikdo neřekl, ani kanadskému pracovnímu úřadu to nikdo neřekl.

Takže jsem jel zpátky přes zátoku přívozem, byla to jeho druhá a poslední plavba. A uvažuju. Uvažuju o tom, že kdybych věděl, že ta slibotechna nemá žádnou kůži, mohl jsem si ušetřit cestu. Další, co mě napadlo, bylo, jak se člověk dozvídá o věcech? Přečte si o nich v novinách! Žádné místní noviny tady nebyly. Jenom ta vládní hlásná trouba v St. John's, *The Sea Lion*. Tak mě napadlo, že o tom sice nemám ani páru, stěží dokážu napsat větu – ve škole jsem skončil u ‚Máma má maso‘ – ale když mohli postavit továrnu na rukavice bez kůže a bez někoho, kdo je umí vyrábět, proč já bych nemohl založit noviny.

Tak jsem šel na kanadský pracovní úřad a povídám: ‚Chci založit noviny. Myslíte, mládenci, že byste mi s tím mohli pomoci?‘
‚Kolik lidí hodláte zaměstnat?‘ ptali se. Já vypálím od boku. ‚Padesát. Až to rozběhnu,‘ říkám. ‚Bude chvíli trvat,‘ říkám, ‚než se zaučí.‘ Sežrali to. Dali mi celé krabice formulářů, které jsem musel vyplnit. S tím byly potíže, tak jsem řekl Billy Prettyemu, ať nechá rybaření, a vzal jsem ho na palubu. Umí krásně psát a číst dovede jako ministr. Zvládli jsme to.

Poslali mě do Toronta, abych se naučil něco o novinářském podnikání. Dali mi peníze. Tak jsem jak blbec trčel v Torontu,

nějakých pět šest týdnů, poslouchal kecy o ediční politice, posláním novináře, o novém žurnalismu, etice a službě společnosti. Měl jsem z toho škrkavky. Nerozuměl jsem ani půlce toho, co říkali. To, co jsem musel znát, jsem se nakonec naučil přímo tady ve svojí staré dílně. Děláním teď *Gammy Bird* sedmým rokem, náklad je třináct tisíc a každý rok stoupá. Berou ho po celém tomhle pobřeží. Protože vím, o čem chtějí lidi číst. A to nikdo nepopře.

Nejdřív jsem nabral Billyho, pak Terta Carda. Dobří chlapi. V Torontu tvořily půlku redakce ženské, co se věčně hihňaly a koukaly po chlapech, nebo chlapi po nich. Nedělaly nic. Billy ví přesně, co se má psát, aby to ženské četly. Je to starý mládenec a umí vařit jako čertova babička. Paní Buggitová, moje žena, mu to někdy pro jistotu přehlédne. Ví, co moji čtenáři chtějí a očekávají, a taky jim to poskytuju. A co řeknu, to platí. Nechci od vás slyšet žádné novinářské nápady, a budeme spolu dobře vycházet.“

Domluvil a zapálil si další cigaretu. Pohlédl na Quoylea, kterému zdřevněly nohy. Kýval pomalu hlavou s rukou na bradě.

„Dobře, pane Buggite, vynasnažím se.“

„Říkej mi Jacku. Tady je podrobný přehled funkcí. Tak především, já to tady kočíruju. Já jsem kapitán.“

Billy Pretty obhospodařuje domácí stranu, píše Útržky – NIKOMU nesmíš prozradit, že Junior Snugg je on – má na starosti místní zprávy, obecní zastupitelství a vzdělání. V Kanadě je víc vlády než kdekoli jinde na světě. Pro vládu dělá skoro půlka obyvatel a druhá půlka je rozpracovaná. A my tady na místní úrovni máme od rána do večera nějaká zasedání po celém pobřeží. Billy dělá taky trochu zločinnost. A té je tu víc, než bývalo. To, čemu se říkalo sranda nebo povyražení, se teď nazývá vandalismus a ublížení na zdraví. Billy Pretty. Je se mnou od samého začátku, co jsem založil *Gammy Bird*.“

„Já jsem dělal v *Recordu* místní zastupitelstva,“ zaskřehotal Quoyle a hlas se mu zasekl.

„Zrovna jsem ti řekl, že to dělá Billy. Pak tu máme Nutbeema, který dělá zahraniční, provinční a celostátní zprávy, poslechne si je z rádia a přepíše. Taky má pohlavní zneužívání. Sotva to stíhá.“

Každý týden máme dvě nebo tři pohlavní zneužívání, jedno velké na titulní straně, ostatní uvnitř. Dělá taky sport a všelijaké vy-
cpávky, fejetony, ale na ty si moc nepotrpíme. Je tady v novinách
teprve sedm nebo osm měsíců. A není to s ním žádná sláva. Je
tady stejně na dobu určitou. SLYŠÍŠ, CO ŘÍKÁM, NUTBEEME?“
„Jakpak by ne,“ z vedlejší místnosti.

„Tert Card mě zastupuje, když tady nejsem, je šéfredaktorem
a dělá spoustu dalších věcí. Rozděluje úkoly, sází, dělá grafickou
úpravu, vozí materiál do tiskárny v Misky Bay, označuje a roze-
sílá poštu, dělá distribuci, a když má čas, napíše nějakou lokálku.
Je tady už pár let. Slyšel jsem spoustu stížností na jeho tiskové
chyby, ale ty jsou součástí *Gammy Bird*.

Má na starosti inzerci. A všechny rybářské příhody, o těch mu-
sím vědět nejdřív. Tuhle problematiku znám, protože rybolov po-
řád dělám.

Tak a teď, co chci po tobě. Chci, abys objížděl autonehody, na-
psal o nich a vyfotil je. Každý týden máme jedno nabourané auto
na titulní stránce, ať už je nějaká bouračka nebo ne. To je naše
zlaté pravidlo. Bez výjimek. Tert má velký šanon plný naboura-
ných aut. Když nemáme čerstvou bouračku, musíme nějakou
vyhrabat z toho šanonu. Ale obvykle pár dobrých máme. Lidi
z Horncupu nás zásobují. Tert ti řekne, kde je fotoaparát. Film
budeš dávat jemu. Doma ho vyvolá.

A lodní zprávy. Seznam ti dá správce přístavu. Které lodě při-
pluly do Killick-Claw a které odplouvají. Každý rok jich přibývá.
Mám na to čich. V tomhle budeme trochu improvizovat. Uvidíš,
jak ti to půjde.“

„Jak jsem říkal po telefonu,“ řekl Quoyle, „s loděmi moc zku-
šeností nemám.“ Nabouraná auta! Děsil se, že by se měl dívat na
krev a umírající lidi.

„No, buď můžeš svým čtenářům vysvětlit, že to neumíš, nebo
dělat jako mourovatej, aby ses něco naučil. Lodě má tvoje rodina
v krvi. Musíš na tom pracovat. A zaskočíš, kde bude třeba, když
ti Tert Card řekne.“

Quoyle se koženě usmál a zvedl se. Ruku už měl na klice,
když Jack Buggit znovu promluvil.

„Ještě něco. A nedělám si srandu, Quoylo. Nikdy nechci slyšet vtipy o Newfoundlandu nebo o Newfoundlandanech. Pamatuj si to. Takový vtipy nesnáším.“

Quoylo vyšel z kanceláře. Autonehody. Civěl na potrhané telefonní seznamy.

„Quoylo!“ zašeptal Nutbeem. „No tak, Quoylo, přece se nám tady nerozbrečíš, nebo jo? Nehodláš doufám utýct zpátky do Států, co? Spoléháme na tebe, Quoylo. Panuje tady víra ve tvé nadpřirozené schopnosti.“

Jack Buggit vystrčil hlavu ze skleněných dveří.

„Billy! Už má Elvis štěňata?“

„Jo, má. Od minulého týdne. Tři. Všechna jsou černá s bílými tlapkami.“

„Dobře, tak já si jedno vezmu.“ Dveře se znovu zavřely.

Edice Světová literatura

ANNIE PROULX OSTROVNÍ ZPRÁVY

Z anglického originálu The Shipping News
vydaného nakladatelstvím Simon and Schuster,

roku 1994 přeložil Josef Moník

Obálku s použitím fotografií agentury

Isifa – Image Service, spol. s r. o.,

a grafickou úpravu navrhl Vladimír Verner

Vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,

v Praze roku 2008 jako svou 801. publikaci

Odpovědná redaktorka Marie Válková

Vydání první. AA 16,12. Stran 344

Vytiskla tiskárna Finidr, spol. s r. o.

Doporučená cena 348 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.

Praha 3, Víta Nejedlého 15

e-mail: info@ivysehrad.cz

www.ivysehrad.cz

ISBN 978-80-7021-512-8